

Uputstvo za autore

Informacije o časopisu

Časopis *Specijalna edukacija i rehabilitacija* koristi elektronski sistem za uređivanje i publikovanje časopisa SCIndex Asistent. Svi autori, recenzenti i urednici moraju biti registrovani korisnici sistema.

Uputstvo: <https://aseestant.ceon.rs/public/podsetnik.pdf>

Registracija: <https://aseestant.ceon.rs/index.php/specedreh/user/register>

Prijava registrovanih korisnika: <https://aseestant.ceon.rs/index.php/specedreh/login>

Časopis *Specijalna edukacija i rehabilitacija* objavljuje radove na srpskom i engleskom jeziku iz svih oblasti specijalne edukacije i rehabilitacije i tangentnih naučnih disciplina koje se bave smetnjama i poremećajima u razvoju.

Časopis objavljuje naučne i stručne radove. Radovi se razvrstavaju u kategorije u skladu sa Aktom o uređivanju naučnih časopisa.

Naučni članci: 1) originalan naučni rad (rad u kome se iznose prethodno neobjavljivani rezultati sopstvenih istraživanja naučnim metodom); 2) pregledni rad (rad koji sadrži originalan, detaljan i kritički prikaz istraživačkog problema ili područja u kome je autor ostvario određeni doprinos, vidljiv na osnovu autocitata); 3) kratko ili prethodno saopštenje (originalni naučni rad punog formata, ali manjeg obima ili preliminarnog karaktera); 4) naučna kritika, odnosno polemika (rasprava na određenu naučnu temu zasnovana isključivo na naučnoj argumentaciji) i osvrti.

Stručni članci: 1) stručni rad (prilog u kome se nude iskustva korisna za unapređenje profesionalne prakse, ali koja nisu nužno zasnovana na naučnom metodu); 2) informativni prilog (uvodnik, komentar i sl.); 3) prikaz (knjige, računarskog programa, slučaja, naučnog događaja, i sl.).

Časopis objavljuje isključivo originalne radove koji nisu prethodno objavljeni, osim u obliku apstrakta, predavanja, doktorske disertacije ili master rada, niti se razmatraju za objavljivanje na drugom mestu.

Svi prijavljeni radovi se, pre slanja na recenziju, automatski proveravaju na plagijarizam i autoplagijarizam putem servisa CrossRef (iThenticate).

Objavljeni radovi se distribuiraju pod uslovima Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY).

Časopis se izdaje u režimu otvorenog pristupa (Green Open Access). Celokupan sadržaj dostupan je korisnicima besplatno.

Radovi koji su prihvaćeni za objavljivanje publikuju se po redosledu koji utvrđuje Uređivački odbor na predlog glavnog i odgovornog urednika.

Više informacija o časopisu: <http://scindeks.ceon.rs/journaldetails.aspx?issn=1452-7367>

Prijavljivanje rukopisa

Rukopisi se prijavljuju elektronskim putem na e-adresi:

<https://aseestant.ceon.rs/index.php/specedreh/about/submissions>

Autori treba da se prethodno upoznaju sa Uslovima za prijavu rukopisa koji su dostupni na navedenoj e-adresi. Prijavljivanjem rada autori prihvataju odgovornost za ispunjavanje svih postavljenih uslova.

Prijavljivanjem rukopisa autori garantuju:

- da rukopis nije prethodno objavljen, niti je u postupku donošenja odluke o objavljivanju u drugom časopisu
- da su svi autori pregledali rad pre prijavljivanja i saglasni sa objavljivanjem u časopisu *Specijalna edukacija i rehabilitacija*
- da su kao autori navedena sva i samo ona lica koja su značajno doprinela sadržaju rukopisa.

Za rukopise koji izveštavaju o istraživanjima na ljudskim subjektima autori garantuju da je dobijena informisana saglasnost i da je procedura sprovedena u skladu sa Helsinškom deklaracijom.

Za rukopise u kojima se koriste instrumenti i softveri autori garantuju da imaju odgovarajuća zakonska prava.

Ukoliko rukopis sadrži ranije objavljene ilustracije (slike, grafikone i sl.), autori su u obavezi da dostave dozvolu za njihovo publikovanje od vlasnika autorskih prava.

Autori su dužni da ukažu na sukob interesa koji bi mogao da utiče na njihove rezultate i interpretacije.

Recenziranje rukopisa

Glavni i odgovorni urednik zadržava pravo da bez upućivanja na recenziju odbije rukopise koji nisu pripremljeni u skladu sa ovim uputstvom, ne odgovaraju tematici časopisa ili ne ispunjavaju uslove za objavljivanje.

Časopis *Specijalna edukacija i rehabilitacija* primenjuje postupak dvostruko anonimnog recenziranja. Rukopise nezavisno ocenjuju najmanje dva recenzenta. Recenzente imenuje glavni i odgovorni urednik, odnosno urednik broja ili rubrike na predlog članova Uređivačkog odbora. Pored rukopisa, recenzentima se šalje uputstvo za ocenjivanje koje sadrži obrazac recenzije.

Originalni rukopis i recenzije ocenjuje urednik i donosi jednu od sledećih odluka: 1) objaviti bez izmena; 2) objaviti uz predložene izmene; 3) izmeniti i vratiti na recenziju; 4) rukopis nije za objavljivanje. Ukoliko recenzije nisu saglasne, urednik može tražiti dodatna objašnjenja od recenzenata ili angažovati trećeg recenzenta.

Po završetku postupka recenzije, autorima se šalju anonimne recenzije i komentari urednika. Od autora se očekuje da u roku od mesec dana dostave revidiran rukopis sa jasno obeleženim izmenama i prateće pismo sa odgovorima na komentare recenzenata i urednika.

Konačna verzija prihvaćenog rukopisa dostavlja se autorima na uvid i odobravanje. Autori mogu uneti samo minimalne izmene u roku od tri dana. Nakon ove faze rukopis se ne može revidirati.

Period od prijema rukopisa do njegovog objavljivanja traje, u proseku, 90 dana.

Priprema rukopisa

Podaci o autorima

Odvojeno od rukopisa, kao poseban dokument treba priložiti naslovnu stranu koja sadrži:

- Naslov rada (isti naslov se navodi i u tekstu rukopisa)
- Podatke o autorima: ime, srednje slovo i prezime, godina rođenja i afilijacija
- Podatke o autoru zaduženom za korespondenciju: ime i prezime, e-adresa i broj telefona

- Kratak naslov rada (do 50 znakova sa razmacima)

Za radove koji su nastali kao rezultat istraživanja na projektima, u napomeni treba navesti naziv finansijera projekta, naziv i broj projekta. Za radove koji su prethodno delimično izloženi na naučnom ili stručnom skupu, u napomeni treba navesti podatke o skupu. Za radove koji su deo doktorske disertacije ili master rada, u napomeni treba navesti podatke o doktorskoj disertaciji ili master radu.

Format

Rukopis treba da bude napisan latinicom u tekst procesoru Microsoft Word, na stranici formata A4, sa marginama od 2,54 cm, fontom Times New Roman (12 tačaka), sa razmakom od 1,5 reda. Stranice se numerišu u gornjem desnom uglu.

Glavni naslov piše se velikim početnim slovom, podebljano i centrirano. Kratak naslov piše se u zaglavlju (header) velikim slovima. Naslovi odeljaka pišu se velikim početnim slovom, podebljano i centrirano. Naslovi drugog reda pišu se velikim početnim slovom, podebljano i poravnato ulevo. Naslovi trećeg reda pišu se velikim početnim slovom, podebljano, kurzivom i poravnato ulevo.

Dužina

Originalni naučni radovi i pregledni radovi treba da budu obima do 30000 znakova sa razmacima, ne računajući reference i zahvalnicu. Urednički odbor može odobriti objavljivanje radova većeg obima kada izražavanje naučnog sadržaja to zahteva.

Kratka ili prethodna saopštenja, naučne kritike, polemike ili osvrti i stručni radovi treba da budu obima do 15000 znakova sa razmacima, ne računajući reference i zahvalnicu.

Informativni prilozi i prikazi treba da budu dužine do 5000 znakova sa razmacima.

Jezik

Rukopis treba da bude napisan jasno i jezički korektno. Neuredni rukopisi, sa većim brojem pravopisnih i gramatičkih grešaka neće biti prihvaćeni. Uređivački odbor zadržava pravo na lekturu i korekturu radova pre objavljivanja, a predložene izmene se dostavljaju autorima na uvid i odobravanje.

Naslov

Naslov rada se dostavlja na srpskom i engleskom jeziku. Naslov treba da bude precizno i jasno formulisan, podudaran sa temom rada i da sadrži reči prikladne za pretraživanje i indeksiranje.

Apstrakt

Apstrakt dužine do 250 reči dostavlja se na srpskom i engleskom jeziku. U apstraktu ne treba navoditi skraćenice i reference.

Originalni naučni radovi i pregledni radovi treba da sadrže strukturisani apstrakt sa istaknutim naslovima sledećih odeljaka: *Uvod, Cilj, Metode, Rezultati i Zaključak*.

Za ostale kategorije radova dostavlja se nestrukturisan apstrakt, izuzimajući prikaze za koje apstrakt nije obavezan.

Ključne reči

Uz apstrakt treba dostaviti tri do pet ključnih reči na srpskom i engleskom jeziku. Ključne reči treba da budu relevantne za sadržaj rada, prikladne za pretraživanje i indeksiranje.

Ključne reči pišu se ispod apstrakta na sledeći način:

Ključne reči: prva, druga, treća

Keywords: first, second, third

Struktura

Uvod: U uvodnom delu se definiše problem istraživanja, daje sažet prikaz relevantnih teorija i prethodnih istraživanja, iskazuje namera autora da proširi ili preispita postojeća znanja i postavlja cilj istraživanja.

Metode: Postupak uzorkovanja, uzorak, primenjeni instrumenti i procedure i statističke metode treba opisati dovoljno detaljno da se rezultati mogu ponoviti. Široko poznate metode ne treba opisivati, već samo navesti njihov naziv i referencu.

Rezultati: Rezultate treba predstaviti pregledno i jasno, koristeći tabele ili grafikone, bez dupliranja. Decimalne brojeve treba pisati sa tačkom. Nule ne treba pisati kada se izveštava o statistici čija je apsolutna vrednost teorijski ograničena na raspon 0–1 (npr. r , p , α). Decimalne brojeve treba zaokružiti na dve decimale, osim procenata koji se zaokružuju na jednu decimalu i rezultata za koje je podatak o razlikama na trećoj decimali važan (npr. p). Rezultate statističke obrade treba navoditi na sledeći način: ($t(88) = 4.39$, $p < .001$, $d = 0.63$) ili ($r = -.11$, $p = .38$).

Tabele: Tabele treba da budu urađene u Word formatu i označene arapskim brojevima, po redu pojavljivanja u tekstu. Broj se piše iznad tabele i naslova boldirano i poravnato ulevo (npr. **Tabela 1**). Naslov se piše ispod broja sa dvostrukim proredom, velikim početnim slovom, kurzivom i poravnato ulevo. Tabele ne treba da sadrže vertikalne linije. Horizontalne linije treba koristiti na vrhu i dnu tabele i za odvajanje zaglavlja od ostalih redova. Sve tekstualne unose treba pisati velikim početnim slovom. Naslove u zaglavlju i sve unose treba pisati centrirano, osim unosa u krajnjoj levoj koloni koji treba da budu pomereni ulevo. Napomena u kojoj se objašnjava sadržaj (npr. skraćenice, zvezdice kojima se označava verovatnoća) navodi se ispod tabele. U tekstu se tabele navode na sledeći način: „U Tabeli 1...“.

Grafikoni i slike: Grafikoni i slike označavaju se arapskim brojevima, po redu pojavljivanja u tekstu. Broj se piše iznad grafikona ili slike i naslova boldirano i poravnato ulevo (npr. **Grafikon 1**, **Slika 1**). Naslov se piše ispod broja sa dvostrukim proredom, velikim početnim slovom, kurzivom i poravnato ulevo. Grafikoni i slike treba da budu čitljivi po veličini i rezoluciji. Legendu koja objašnjava simbole treba pozicionirati unutar granica grafikona ili slike. Napomena u kojoj se objašnjava sadržaj (npr. skraćenice, autorska prava) navodi se ispod grafikona ili slike. U tekstu se grafikoni i slike navode na sledeći način: „Na Grafikonu 1...“.

Diskusija: Diskusija treba da sadrži interpretaciju dobijenih rezultata u kontekstu teorija i istraživanja predstavljenih u uvodnom delu, uz objašnjenje da li navedene studije podržavaju ili osporavaju dobijene rezultate. U diskusiji treba navesti prednosti i ograničenja istraživanja. Poželjno je navođenje preporuka.

Zaključak: Zaključke treba povezati sa ciljevima istraživanja izbegavajući neosnovane izjave koje ne podržavaju dobijeni rezultati. Ne treba detaljno ponavljati podatke koji su dati u odeljcima *Uvod* i *Rezultati*. Nove informacije treba razdvojiti od prethodnih istraživanja i obrazložiti doprinos rada unapređenju naučnih saznanja.

Zahvalnica: U zahvalnici na kraju teksta navodi se finansijska pomoć, tehnička pomoć, saveti i sl. Za navođenje imena osoba i naziva ustanova potrebna je njihova saglasnost.

Literatura: U spisku literature navode se samo reference na koje se autor pozvao u radu, abecednim redom, po prezimenima autora. Sve reference pišu se latinicom. Reference istog autora navode se prema godini izdanja, od najstarije do najnovije. Reference istog autora objavljene u istoj godini treba označiti slovima (npr. 2019a, 2019b). Reference više autora sa istim prvim autorom navode se abecednim redom prema prezimenu drugog autora ili, ukoliko su isti, trećeg itd.

Skraćenice: Za svaku skraćenicu koja se koristi u rukopisu pri prvom navođenju treba navesti pun naziv, npr. intelektualna ometenost (IO).

Fusnote: Fusnote ne treba koristiti, osim za komentare i dodatni tekst.

Pravila referisanja na izvore u okviru teksta

Za iscrpan spisak pravila koja se koriste kada se u okviru teksta referiše na korišćene izvore treba konsultovati važeću verziju Priručnika Američke psihološke asocijacije, tzv. APA 7 priručnik (American Psychological Association. (2020). *Publication Manual of the American Psychological Association (7th ed.)*. <https://doi.org/10.1037/0000165-000>). U nastavku sledi opis nekih od najvažniji pravila.

- Ukoliko se referiše na izvor koji ima jednog ili dva autora, uvek se navode njihova prezimena i godina izdanja (npr. Johnson & Stevens, 1999; Stevens, 2011; Popović i Jovanović, 2009; Popović, 2013).
- U slučaju da se prezimena autora navode van zagrada, odnosno u sklopu rečenice, onda se samo godina piše u zagradi (npr. kao što Popović i Jovanović (2009) smatraju...).
- Ukoliko se van zagrada navode prezimena stranih autora, potrebno je ona budu transkribovana, dok je unutar zagrada potrebno navesti njihova prezimena u originalu (npr. ... do čega su Džonson i Stivens došli još pre nešto više od 20 godina (Johnson & Stevens, 1999)).
- Svaki citat (doslovno navođenje delova teksta) treba da bude označen znakovima navoda i praćen informacijom o broju stranice sa koje je citat preuzet (npr. na to ukazuju i brojne studije „koje svedoče o uticaju igranja nasilnih video-igrice na psihološke procese“ (Stojanović, 2019, str. 202)).
- Ukoliko se referiše na izvor koji ima tri i više autora, navodi se samo prezime prvog autora uz prateću oznaku „et al.“ ili „i sar.“ u okviru zagrada, odnosno „i saradnici“ u okviru rečenice (npr. u istraživanju Hjuia i saradnika (Hue et al., 2004)).
- Ukoliko dva autora imaju isto prezime, ispred svakog treba dodati početno slovo imena (npr. E. Johnson, 2001; L. Johnson, 1998; A. Babić, 2014; B. Babić, 2012).
- Ukoliko referenca nema autora, navodi se naziv institucije i godina (npr. WHO, 2020).
- Pri navođenju više referenci redosled se uspostavlja prema abecednom redu, a izvori se odvajaju interpunkcijskim znakom tačka sa zapetom (npr. Bijelić, 2018; Kovač, 2014; Vuletić, 2009). Veći broj referenci istog autora navodi se prema hronologiji, od najstarije ka najnovijoj.

Pravila navođenja referenci u spisku referenci

Reference se navode u skladu sa APA 7 standardima, na kraju rada, u odeljku *Literatura*. Ukoliko je za referencu dostupan DOI broj, nužno je navesti i ovaj podatak. DOI broj se navodi u formatu linka (npr. <https://doi.org/10.2298/VSP160426283J>). U nastavku slede opis i primeri navođenja uobičajenih izvora.

Članak u časopisu

Po APA 7 standardima, ako rad ima do 20 autora, u spisku referenci se navode imena svih autora. Ukoliko broj autora prelazi 20, potrebno je navesti prvih 19 i trotačkom (...) ih odvojiti od poslednjeg autora.

Primeri navođenja članka koji imaju do 20 autora:

- Banković, S., Baloš, V., i Brojčin, B. (2019). Forme i funkcije komunikacije kod učenika s poremećajem iz spektra autizma. *Specijalna edukacija i rehabilitacija*, 18(3), 237-271. <https://doi.org/10.5937/specedreh18-23572>
- Winter, K., Spengler, S., Bermpohl, F., Singer, T., & Kanske, P. (2017). Social cognition in aggressive offenders: Impaired empathy, but intact theory of mind. *Scientific Reports*, 7(1), 1-10. <https://doi.org/10.1038/s41598-017-00745-0>

Primer navođenja članka koji ima više od 20 autora:

- Buttrick, N., Choi, H., Wilson, T. D., Oishi, S., Boker, S. M., Gilbert, D. T., Alper, S., Aveyard, M., Cheong, W., Čolić, M. V., Dalgard, I., Doğulu, C., Karabati, S., Kim, E., Knežević, G., Komiya, A., Laclé, C. O., Ambrosio Lage, C., Lazarević, L. B., . . . Wilks, D. C. (2019). Cross-cultural consistency and relativity in the enjoyment of thinking versus doing. *Journal of Personality and Social Psychology*, 117(5), e71–e83. <https://doi.org/10.1037/pspp0000198>

Knjiga

Za razliku od prethodnih verzija priručnika, prema sedmom izdanju APA 7 priručnika, prilikom navođenja knjige potrebno je navesti samo naziv izdavača knjige, ali ne i mesto izdanja. Ukoliko se naziv knjige sastoji iz dva dela odvojena dvotačkom prva reč nakon dvotačke piše se velikim početnim slovom.

- Vuković, M. (2019). *Neurodegenerativni poremećaji govora i jezika*. Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.
- Ganz, J. B. (2014). *Aided augmentative communication for individuals with autism spectrum disorders*. Springer. <https://doi.org/10.1007/978-1-4939-0814-1>

Poglavlje u monografiji ili tematskom zborniku

- Grbović, A., Jablan, B., i Stanimirović, D. (2016). Prihvaćenost srednjoškolaca sa oštećenjem vida od strane vršnjaka – razlike u samoproceni učenika i učenica. U A. Jugović, M. Japundža-Milisavljević, i A. Grbović (Ur.), *Socijalna inkluzija dece sa razvojnim smetnjama i problemima u ponašanju* (str. 257-264). Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju.
- Boisjoli, J. A., & Matson, J. L. (2010). General methods of assessment. In J. L. Matson (Ed.), *Social behavior and skills in children* (pp. 61-75). Springer. <https://doi.org/10.1007/978-1-4419-0234-4>

Saopštenje sa skupa

- Stakić, Đ. (2019, 22–25 maj). *Model za razrešavanje etičkih dilema i prestupa* [rezime saopštenja sa skupa]. 67. Kongres psihologa Srbije, Zlatibor, Srbija.

Ukoliko je saopštenje sa skupa štampano u celini (proceeding), primenjuju se pravila navođenja koja važe za radove u monografijama ili tematskim zbornicima.

Doktorska disertacija

- Đorđević, M. (2016). *Profil pragmatiskih sposobnosti odraslih osoba sa intelektualnom ometenošću* [doktorska disertacija, Univerzitet u Beogradu]. NaRDuS. http://nardus.mpn.gov.rs/handle/123456789/4222?locale-attribute=sr_RS

Reference bez autora

- Zakon o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica, Službeni glasnik Republike Srbije br. 85/05. (2005).
- World Health Organization (WHO). (2018). *Strategic Guidance on accelerating actions for adolescent Health in South-East Asia Region (2018-2022)*. World Health Organization, Regional Office for South-East Asia.

Veb stranica

Primer navođenja veb stranice kada je autor teksta poznat:

- Bil, E. (2020, 10. maj). *Korona virus: zašto bi fizička udaljenost mogla da potraje još neko vreme*. BBC na srpskom. <https://www.bbc.com/serbian/lat/svet-52139608>

Primer navođenja veb stranice kada autor teksta nije poznat:

- World Health Organization. (2020, May 1). *Billions worldwide living with herpes*. <https://www.who.int/news-room/detail/01-05-2020-billions-worldwide-living-with-herpes>

Ako veb stranica nema autora, umesto imena autora navodi se naziv stranice ili rada koji se citira.